

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/348/2023.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Budapest Környéki Törvényszék mint másodfokú bíróság 6.Pkf. 51.351/2022/5. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] Az indítványozó jogi képviselője (dr. Bagossy Attila ügyvéd) útján terjesztett elő alkotmányjogi panaszt az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése alapján, amelyben kérte az Érdi Járásbíróság 13. Pk.50.215/2021/5. számú végzése és a Budapest Környéki Törvényszék, mint másodfokú bíróság 6.Pkf. 51.351/2022/5. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését. Az indítvány szerint a bíróságok végzései sértik az Alaptörvény XXVIII. cikkének (1) bekezdését.
- [2] 1. A támadott bírósági végzések alapján az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy előzménye a következőképpen foglalható össze.
- [3] 1.1. Az Érdi Járásbíróság az indítványozó, mint kérelmezett ellen a kapcsolattartás végrehajtása iránt indított eljárást megszüntette, az indítványozó által fizetendő illetéket 600 (hatszáz) forintra mérsékelte, egyidejűleg kötelezte az indítványozót arra, hogy fizessen meg a kérelmező részére 101 600 Ft felmerült költséget.
- [4] A végzés indokolásában foglaltak szerint a kérelmező 2021. augusztus 12. napján kelt kérelmében a Pápai Járásbíróság végzésével szabályozott, Flóra utónevű gyermekével való kapcsolattartás végrehajtására irányuló kérelmet terjesztett elő, amelyet a Pápai Járásbíróság áttett az Érdi Járásbíróságra. Az Érdi Járásbíróság nyilatkozattételre hívta fel a kérelmezőt, aki beadványában úgy nyilatkozott, hogy az indítványozó 2021. augusztus 15. napján a gyermeket visszaadta, így a 2021. augusztus 12. napján kelt kérelmét nem tartja fenn, azonban az eljárás során felmerült ügyvédi munkadíj tekintetében költségigénnyel élt.

- [5] Végzésében a bíróság hivatkozott a bírósági polgári nemperes eljárásokban alkalmazandó szabályokról, valamint egyes bírósági nemperes eljárásokról szóló 2017. évi CXVIII. törvény 1. § (1) bekezdésére, mely szerint a bírósági nemperes eljárásban – ha törvény eltérően nem rendelkezik – a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) szabályait az eljárás sajátosságaiból eredő eltérésekkel kell alkalmazni. Hivatkozott a bíróság ennek alapján arra, hogy a Pp. 241. § (1) bekezdés *a*) pontja értelmében a bíróság az eljárást – a kereset közlését megelőzően is, annak bármely szakaszában – kérelemre megszünteti, ha a felperes a teljes keresetétől elállt, továbbá hivatkozott arra is, hogy a (3) bekezdés szerint az eljárás elállás miatti megszüntetése esetén nincs szükség az alperes hozzájárulására, ha az elállásra azért került sor, mert az alperes a követelést az eljárás megindítását követően teljesítette. Megállapította az elsőfokú bíróság azt is, hogy a Pp. 85. § (2) bekezdése alapján az eljárás elállás miatti megszüntetése esetén – ha az elállásra azért került sor, mert az alperes a követelést az eljárás megindítását követően teljesítette – a felperes perköltségét az alperes téríti meg.
- [6] Miután a kérelmező csatolta egy ügyvédi irodával kötött, a tárgyi ügyben nyújtandó szolgáltatásra vonatkozó megbízási szerződését a bíróság a Pp. hivatkozott rendelkezése alapján döntött az ügyvédi munkadíj kérelmező részére történő megfizetéséről.
- [7] 1.2. A Budapest Környéki Törvényszék, mint másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság végzését részben megváltoztatta és az indítványozó által fizetendő eljárási költség összegét 25 000 Ft-ra leszállította, egyben a kérelmezőt 2 000 Ft, az indítványozót 5 000 Ft fellebbezési eljárási illeték megfizetésére kötelezte, és kimondta, hogy ezt meghaladóan a felek költségeiket maguk viselik. A jogerős döntés indokolása szerint az indítványozó fellebbezésében sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság az ő megkérdezése, nyilatkozattétele nélkül hozta meg a döntését, egyebek mellett állította, hogy a kérelmező úgy kérte a kapcsolattartás végrehajtását, hogy előre tudta már, hogy ezt a kérelmét vissza fogja vonni. Ezért az indítványozó elsődlegesen az eljárási költség megfizetése alóli mentesítést, másodlagosan az elsőfokú végzés hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új határozat hozatalára utasítását kérte, továbbá utóbb a fellebbezése kiegészítéséhez nyomtatásról, postaköltségről számlát, valamint CD felvételeket csatolt és kérte a kérelmezőt a fellebbezési eljárásban felmerült költségei megfizetésére kötelezni.
- [8] A másodfokú bíróság döntése indokolásában rámutatott arra, hogy az elsőfokú bíróság nem sértett olyan lényeges eljárásjogi szabályt, amely a végzés hatályon kívül helyezését indokolta volna, és helyesen járt el az elsőfokú bíróság akkor, amikor – a kérelmező nyilatkozatára tekintettel – a Pp. 241. § (1) bekezdés *a*) pontja alapján az eljárást megszüntette, valamint a Pp. 85. § (2) bekezdése alapján a kérelmező költségeinek megtérítésére az indítványozót kötelezte. A másodfokú bíróság azonban osztotta az indítványozó azon okfejtését, miszerint a terhére megállapított 101 600 Ft

eljárási költség indokolatlanul magas összegben került megállapításra, ezért a fizetendő elsőfokú eljárási költséget 25 000 Ft-ra leszállította, felhívva a figyelmet egyben arra, hogy az indítványozó eljárási költség alóli teljes mentesítésére nincs jogszabályi lehetőség, az eljárás megszüntetése esetén – érdemi döntés hiányában – nem alkalmazható a pernyertesség-pervesztességre épülő szabály.

- [9] Végül a másodfokú bíróság a fellebbezésben foglaltakra figyelemmel rámutatott arra, hogy mivel az indítványozó nem jogi képviselővel, hanem személyesen járt el, ily módon a fellebbezés, illetve a hiánypótlás megírásával kapcsolatban ügyvédi munkadíjra, illetve egyéb költségre nem tarthat igényt.
- [10] 2. Az indítványozó állítása szerint az eljárás során sérült az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés szerinti tisztességes bírósági eljáráshoz való joga, tekintettel arra, hogy az elsőfokú eljárásban a bíróság egyáltalán nem nyilatkozta őt. Az ellene indult eljárásról a végzésből értesült, így nem volt lehetősége arra, hogy kifejtse érveit az eljárási költségek viselésére való kötelezéséről, melyről a megkérdezése nélkül született a döntés. Ezt követően, bár az indítványozó a végzés ellen fellebbezhetett, azonban sérelmét a másodfokú bíróság sem orvosolta, a másodfokú bíróság sem tartott igényt arra, hogy őt meghallgassa.
- [11] Indítványozói álláspont szerint a másodfokú bíróság az alaptörvény-ellenességet még azzal is tetézte, hogy különbséget tett a személyesen eljáró indítványozó (mint kérelmezett) terhére, amikor a végzésben úgy foglalt állást, hogy az eljárási költség felszámítására jogosultsága sincs. A panaszban foglaltak szerint a másodfokú bíróság végzésének indokolásában ezzel önmagának is ellentmondott, és „nagyvonalúan eltekintett attól a tényről, hogy a kérelmezőnek sem volt jogi képviselője sem az első-, sem a másodfokú eljárásban”, ugyanis a kérelmező is személyesen járt el. Ennek kapcsán hivatkozott az indítványozó a Pp. 80. §-ára, amely a perköltség fogalmát akként határozza meg, hogy a perköltség a félnél – a perben, vagy azt megelőzően – a jog perbeli érvényesítésével okozati összefüggésben és szükségképpen felmerült minden költség, ideértve a bíróság előtti megjelenéssel szükségképpen felmerült keresetkiesést is és a törvény nem tesz különbséget abban, hogy a fél személyesen, vagy jogi képviselővel jár el.
- [12] Az indítványozó szerint önmagában a kérelmező azon nyilatkozata, amely szerint az indítványozó a követelést az eljárás megindítását követően teljesítette, nem elégséges, álláspontja szerint csak abban az esetben bizonyulhat tisztességesnek az eljárás, ha a feltétel fennállásáról a kérelmezett (jelen esetben az indítványozó) is megnyilatkoztatásra kerül, ha a követelés teljesítésének ténye egyéb módon nem állapítható meg. A tárgyi eljárásban az indítványozó véleménye szerint nem merült fel, hogy a követelés teljesítésének ténye egyéb módon (pl.: okirattal) megállapítható lett volna.

- [13] 3. Az Abtv. 27. § (1) bekezdésében foglaltak szerint, az alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdekében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, vagy hatáskörét az Alaptörvénybe ütközően korlátozza, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [14] Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. § (1)-(3) bekezdéseiben meghatározottak alapján mindenekelőtt az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie, ezért az Alkotmánybíróság tanácsban eljárva elsőként azt vizsgálta, hogy az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerinti indítvány megfelel-e az alkotmányjogi panasz előterjesztésére vonatkozó, törvényben meghatározott követelményeknek.
- [15] 3.1. Az indítványozó jogi képviselője a Budapest Környéki Törvényszék jogerős végzését 2022. november 29-én vette át, az alkotmányjogi panaszt 2023. január 28-án nyújtotta be, így a panasz az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerinti határidőn belül került benyújtásra. Az indítványozó megjelölte az Alkotmánybíróság hatáskörére vonatkozó törvényi rendelkezést, a sérelmezett bírói döntéseket, az Alaptörvény megsérteni vélt rendelkezését, valamint az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét és annak indokolását, továbbá kifejezett kérelmet terjesztett elő a bírósági döntések megsemmisítésére.
- [16] Az indítványozó az alkotmányjogi panaszban támadott bírói döntés alapjául szolgáló nemperes eljárásban kérelmezett volt, így érintettsége megállapítható, úgyszintén az is, hogy jogorvoslati lehetőséget kimerítette.
- [17] 3.2. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság további feltételeként nevesíti, hogy a panaszban a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést kell tartalmaznia.
- [18] Az indítványozó – ahogyan a másodfokú bíróság előtt –, úgy az alkotmánybírósági eljárásban is azt sérelmezte, ahogyan az ügyében eljáró bíróságok a Pp. szabályaira hivatkozva az eljárás költségviseléséről rendelkeztek, és azért kérte e végzések megsemmisítését, mert nem értett egyet az általános hatáskörű bíróságok jogértelmezésével.
- [19] Az Alkotmánybíróság ugyanakkor emlékeztet állandó gyakorlatára, amely szerint az Alkotmánybíróság mindaddig tartózkodik attól, hogy törvényértelmezési és szakjogi kérdésekben állást foglaljon {7/2013. (III. 7.) AB határozat, Indokolás [33], [38]}, amíg a jogalkalmazói jogértelmezés közvetlenül nem befolyásolja valamely alapjog gyakorolhatóságát és tényleges érvényesülését {13/2014. (IV. 18.) AB határozat, Indokolás [51]; megerősítve: 3208/2014. (VII. 21.) AB végzés, Indokolás [16]}. A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban nem teremthet

alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, amely egyéb jogorvoslati eszközzel már nem orvosolható. Sem a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti „szuperbíróság” szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]-[15]}. Az Alkotmánybíróság hangsúlyozza továbbá, hogy a rendes bíróságok által elkövetett vélt vagy valós jogszabálysértések önmagukban nem adhatnak alapot az alkotmányjogi panasznak. Egyébként az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna {lásd: 3268/2012. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [28]}.

- [20] 4. A fentieket figyelembe véve az Alkotmánybíróság megállapítása szerint jelen ügyben sem a bírói jogértelmezést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételye, sem alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés nem merült fel, ezért az eljárás tárgyát képező alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 29. §-ában meghatározott törvényi feltételeknek, melynek okán azt az Abtv. 56. § (1)-(3) bekezdései, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdésének *a)* pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2023. május 9.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

dr. Juhász Imre s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Juhász Miklós s. k.,
alkotmánybíró